

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cursus Theologico-Moralis

Ad usum Tyronum elucubratus, Et in Quotidianis Prælectionibus
Quoad ea, quæ Moralis Theologia disputat De Sacramentis, & Censuris

Viva, Domenico

Patavii, 1723

Art. II. De Peccato dubio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40650

num, & secundum casum commissa; quia impossibile moraliter est discernere, utrum talia peccata in ipso instanti terminativo Baptismi dumtaxat fuerint, & non continuata fuerint per aliquod tempus post baptismum.

IV. Ex dictis habes, originale non tolli, quando suscipitur baptismus cum fictione, licet tunc imprimatur character Baptismalis; sed deleri, quando Baptismus reviviscit; hic autem reviviscit per attritionem subsequentem, quando peccata ante Baptismum commissa fuerunt obex gratia; quando vero fuerunt obex gratia peccata in ipso instanti baptismi commissa, reviviscit baptismus per contritionem subsequentem, vel per attritionem simul cum Sacramento penitentia; ita ut vi Sacramenti penitentia deleantur peccata in ipso instanti baptismi, & post baptismum commissa; vi vero baptismi reviviscit deleatur originale, & peccata commissa ante Baptismum.

ARTICULUS II.

De Peccato dubio.

- I. Multifariam contingere potest peccatum esse dubium.
- II. Probabiliter non tenetur subicere clavibus peccatum, qui positive dubitat, an illud commiserit, per hoc quod probabile sit, illud non esse commissum.
- III. Sicut etiam qui pariter positive dubitat, an peccatum certo commissum confessus sit.
- IV. Cur per solutionem positive dubiam non satisfiat debito ex iustitia; per confessionem vero positive dubiam fiat satis obligationi confitendi peccatum?
- V. Num etiam id verum sit in mortis articulo?
- VI. Communiter olim docebant, peccata

ta negative dubia subicienda esse clavibus.

VII. Sed plurimi probabiliter oppositum docent.

VIII. In quoniam sensu Doctores antiqui sumebant peccatum negative dubium, quod censebant clavibus subiciendum esse?

IX. Certus de peccato commisso, & negative dubius, an illud confessus sit, tenetur illud confiteri.

X. Num peccatum negative dubium sit materia sufficiens confessionis, quando illud non est commissum?

I. **D**ubium multipliciter accidere potest. Primo potest quis dubitare irrationabiliter, an peccatum commiserit, vel an peccatum commissum confessus fuerit, ut passim solent scrupulosi, qui saepe ob nullam, vel leves rationes sunt anxii, & ancipites; & huiusmodi dubia omnino contemnenda sunt; aliter essemus miserissimi, si juxta normam rationum levium actiones nostras instituire deberemus. Secundo quis potest dubitare negative, sed ita ut pro neutra parte habeat rationes probabiles, quod dubium dicitur ignorantia; ut cum dubitamus, an altra sint paria; & huiusmodi pariter peccata sic dubia nullatenus esse materiam necessariam confessionis est omnino certum; quia huiusmodi dubium non est proprie dubium, sed ignorantia; quis autem dixerit, eum, qui ignorat se peccasse, teneri ad confessionem? Quod si certi simus de peccato, & dubii hoc pacto negative, an illud confessi simus, certe tenemur illud confiteri; quia ignorans solutionem debiti certi tenetur ad illam. Tertio, potest quis dubitare negative dubio non ignorantia, sed suspensionis, eo quod ita habeat rationes dubitandi, ut tamen determinari non possit ad iudicium ferendum pro altera parte; unde re-

manet absolute dubius, & suspensus, & circa hoc genus dubii versatur maxime praesens difficultas. Quarto potest quis dubitare positive, idque, ut notat Suarez hic disp. 27. sect. 9., vel ita ut habeat probabilem rationem ad assentiendum uni parti, de altera vero iudicium probabile non habeat, sed tantum suspicionem aliquam, seu formidinem; Vel ita ut pro utraque parte habeat rationes probabiles, quamvis in alteram partem cum majori probabilitate inclinet: Et hoc dubium positivum, ut bene notat Tambur., improprie vocatur dubium, cum sit iudicium probabile, & ideo appellari solet dubium opinionis. His explicatis

II. Quæritur primo, utrum qui positive dubitat, an peccatum commiserit, ita ut rationes probabiles habeat, quod non peccaverit, quamvis æque probabiles, imo forte probabiliores habeat rationes, quod peccaverit, teneatur peccatum illud confiteri?

Respondeo cum communi Doctorum negative: Ratio est, quia opinio probabilis est satis ad regulandas actiones humanas; cum raro possimus assequi certam scientiam de rebus. Et sane si penitens dicat confessario, se habere iudicium probabile, quod non peccaverit in aliquo casu determinato, & velle sequi illud, confessor debet conformari iudicio probabili penitentis; ergo a fortiori poterit penitens iuxta tale iudicium probabile omittere confessionem illius peccati dubii.

Idem dicas de eo, qui certo scit, se aliquam actionem, puta homicidium, commisisse; habet tamen rationes probabiles ad iudicandum, quod non commiserit cum advertentia. Addit Sanch., idem dicendum, quando sunt opiniones utrinque probabiles, an aliqua circumstantia sint

confitendæ: Et idem etiam relate ad reservationem dicas, quando sunt opiniones utrinque probabiles, an peccatum sit reservatum.

III. Quæritur secundo, an qui certus est de peccato mortali commisso, dubitat tamen positive, an illud confessus fuerit, ita ut habeat rationem probabilem, quod confessus fuerit, & probabiles etiam, imo probabiliores rationes habeat, quod non fuerit confessus, teneatur illud confiteri.

Respondeo pariter negative cum communi Doctorum, quos citat Martinus Perez contra Con. disp. 7. apud Dian. part. 3. tract. 1. resol. 1. Ratio est eadem, quia iudicium probabile satis est ad regulandas actiones humanas. Et confirmatur a Lugo, quia in aliis etiam præceptis, ubi obligatio est certa, verbi gratia, audiendi sacrum, recitandi officium, jejunandi, &c., satisfacit obligationi, qui nititur rationi probabili in exequendis his oneribus: ergo etiam per opinionem probabilem satisfacit certæ obligationi confessionis in casu nostro. Adde, qui confitetur confessario habenti jurisdictionem probabiliter, nihil frequentius apud Theologos, quam illum excusari a reiteranda confessione; & qui docent, probabile esse dari Sacramentum validum, & informe, docent pariter illa peccata non esse iterum confitenda: ergo per opinionem probabilem satisfieri potest certæ obligationi confessionis.

IV. Dices cum Con.; qui scit, se debere centum, non satisfacit per solutionem probabilem; quia debito certo debet respondere solutio certa, non vero incerta, sicut est solutio probabilis; ergo obligationi certæ confitendi peccatum commissum non potest satisfieri per confessionem positive dubiam, seu probabilem.

Respondeo cum de Lugo disp. 16. sect. 2. num. 60., distinguo antecedens:

dens: Si quis scit, se debere centum ex iustitia commutativa, puta ex contractu oneroso, vel ex injusta ablatione, vel demum ex re accepta, non satisfacit per solutionem probabilem, & incertam, concedo: si quis scit, se debere centum ex liberali promissione, vel ex praecepto superioris, vel confessarii, vel ex voto, non satisfacit per solutionem probabilem, nego antecedens, & consequentiam: Sicut enim qui ex voto tenetur jejunare, satisfacit voto jejunando juxta opinionem probabilem; ita in casu nostro: & ratio a priori est; quia quae debentur ex iustitia, exigunt aequalitatem, & ideo debito certo ex iustitia respondere debet solutio certa; quae vero debentur ex obedientia, aut ex voto, aut ex promissione, satis est, quod juxta opinionem probabilem solvantur, ne conscientia anxietatibus, & scrupulis turbetur. Unde dicendum, quod sicuti in reliquis praeceptis, ita in praecepto confessionis satis est, quod juxta opinionem probabilem satisfiat. Ratio autem hujus discriminis est, quia homines non censentur remittere jus debiti onerosi, seu debiti ex iustitia, nisi posita sit perfecta aequalitas. At Deus ex summa sua benignitate ad legum impletionem non plus exigit, quam quod prudenter judicare possimus, quod legem implevimus; alioquin innumeris anxietatibus, & molestiis essemus expositi, quia facile obliviscimur ea, quae fecimus. Denique, ut notat Bardi, ratio discriminis in casu nostro est, quia iustitia commutativa ordinatur in bonum creditoris; Sacramentum vero, sicut & reliqua praecepta ordinantur in bonum debitoris, & subditi: nihil ergo mirum, si debito ex iustitia certo requiratur solutio certa; debito vero confessionis satisfiat per solutionem probabilem, aliter Sacramentum penitentiae esset odiosum,

& non utile penitentibus.

V. Advertendum tamen cum Sanchez, Henricus, & aliis in articulo mortis ex charitate, quam quis debet erga se ipsum exercere, teneri homines adhibere remedium certum pro peccato probabiliter tantum confessio, ne se exponant periculo damnationis. Unde in tali articulo tum qui putat probabiliter se peccasse, & probabiliter etiam putat, se non peccasse; tum etiam qui sciens, se peccasse, probabiles habeat rationes, quod sit confessus, tenetur vel conteri, vel Sacramentum penitentiae suscipere, quamvis non teneatur aperire peccatum illud dubium; quia si revera peccatum dubium commissum est, indirecte absolvitur; non secus ac peccata oblita; Unde sequitur, quod si sciat, se Sacramentum penitentiae suscepisse post tale peccatum dubium, ne in articulo quidem mortis ad contritionem, vel Sacramentum penitentiae iterandum teneatur; quia adhibuit jam remedium certum, quod est Sacramentum penitentiae, in quo revelavit peccata certa, & abstinuit a revelando peccato dubio, eo quod juxta probabilem opinionem poterat abstinere, quin proinde fuerit incertus valor Sacramenti.

VI. Quaritur tertio, qui dubitat negative, an peccaverit, non dubio ignorantiae, sicut qui dubitat, an aitra sint paria; sed dubio suspensionis, quia ita rationes habet hinc inde, ut non possit intellectus determinari prudenter ad dicendum, quod non peccaverit, sed remanet suspensus, teneaturne peccatum hujusmodi dubium confiteri?

Respondeo, fere communissimam antiquorum Doctorum sententiam fuisse, quod teneatur homo peccata negative dubia clavibus subicere. Et Thomas Sanchez id omnino certum reputat lib. 1. opusculorum moralium

cap. 10. nixus in eo, quod Christus Dominus obligaverit nos ad huiusmodi peccata dubia confitenda: Eruit autem hoc, primo ex praxi, & usu totius Ecclesiae, cuius initium non agnoscitur, & creditur ab ipsis Apostolis emanasse: Secundo, quia hoc Sacramentum institutum est ad delenda peccata, quae prius ante legem gratiae delenda erant per contritionem: atqui habens huiusmodi peccata dubia ante legem gratiae tenebatur non solum in articulo mortis, sed etiam in vita ad contritionem, ut est omnino indubitatum: ergo nos etiam post legem gratiae tenemur huiusmodi peccata dubia confiteri. Et sane Christus Dominus per illa verba, *Quorum remisistis, &c.* instituit Sacerdotes vicarios Dei in ordine ad delenda peccata: ergo omnia ea peccata, quae tenebantur peccatores deferre ad Deum ipsum immediate per contritionem, tenentur nunc deferre ad tribunal vicariorum Dei, per quos unice peccata dimittantur: atqui ad Deum tenebantur tunc temporis deferre per contritionem peccata mortalia tum certa, tum dubia; imo nunc etiam, quando non est copia confessorii, & urget necessitas ponendi se in statu gratiae, verbi gratia, ad administrandum, vel recipiendum aliquod Sacramentum: ergo etiam ad vicarios Dei sunt deferenda peccata mortalia, tum certa, tum dubia in Sacramento penitentiae ad eorum remissionem obtinendam: Nullum enim peccatum in praesenti ordine remittitur, nisi per Sacramentum penitentiae in re, aut in voto susceptum; Ad Sacramentum autem penitentiae peccata, ut remittantur, deferenda sunt, prout sunt in conscientia: ergo, ut peccata dubia remittantur, revelanda sunt.

Opponi solet primo adversus hanc sententiam, quod lex dubia non ob-

liget; quia in dubio melior est conditio possidentis: ergo non tenemur confiteri peccata dubia.

Ad quod respondent, qui illam propugnant, concesso antecedente, negandam esse consequentiam: aliud enim est peccatum esse dubium, aliud vero legem de confitendo peccato dubio esse dubiam: primum est verum: secundum putant esse falsum, quod constare videtur ex praxi Ecclesiae; quare sicut certo tenemur conteri de peccatis dubiis, ita certo tenemur ea confiteri.

Opponi solet secundo; Quando dubitamus de furto commisso, non tenemur restituere: ergo quando dubitamus de peccato commisso, non tenemur illud confiteri, quia non debet dari poena certa pro delicto incerto.

Sed respondent recurrendo semper ad instantiam de contritione, ad quam certe tenemur, licet peccatum sit dubium. Deinde respondent cum Moya, circa leges positivas non valere argumentum a pari. Non enim quia in dubio homicidii certa est irregularitas, ideo in dubio aliorum criminum certa etiam irregularitas incurritur; nam solum in dubio homicidii ea poena certa taxata est jure positivo; ita pariter non quia lex confessionis obligat confiteri peccata dubia, ideo etiam lex restitutionis obligat restituere, quando furtum est dubium.

Opponi solet tertio, Tridentinum exigere, ut ea tantum peccata penitentes confiteantur, quibus se Dominum mortaliter offendisse meminerint, & quorum habent conscientiam; atqui dubitans de peccato non meminit, se Deum offendisse, nec habet illius peccati conscientiam; siquidem conscientia est, quasi cordis scientia, ut loquitur Bernard. lib. 8. de conscientia: ergo dubitans de peccato non tenetur illud confiteri.

Re-

Respondent autem primo cum de Lugo, Tridentinum tantum stabilivisse ea, quæ controversa erant cum hæreticis, relinquendo ut certa ea, quæ ut certa habebantur juxta praxim Ecclesiæ, sicut est confessio peccati dubii. Sic, exempli gratia, Tridentinum sess. 13. cap. 7. definit, ante communionem debere unumquemque ex Apostoli præcepto probare se ipsum confessione, quantumvis sibi videatur contritus: non definit autem, quod qui in confessione oblitus est aliquod mortale, teneatur interim ante communionem illud confiteri, quamvis sit indirecte absolutus, & tamen quia Ecclesiæ consuetudo fert, ut peccatum illud oblitum ante communionem subjiciatur clavibus, ideo communiter Doctores cum Castro Palao, Dian., & aliis invehuntur contra nonnullos censentes, probabile esse, non teneri nos iterum confiteri ante communionem peccatum illud oblitum; cum hoc contradicat praxi Ecclesiæ.

Respondent secundo, etiam ex Trident. colligi obligationem confitendi peccata dubia; Nam sess. 13. cap. 5. ait, Christum Dominum reliquisse Sacerdotes sui vicarios, tanquam Præsides, & Judices, ad quos omnia mortalia crimina deferantur; atqui Judicibus deferuntur etiam delicta dubia, ut ab iis, si forte commissa sint, habeatur absolutio: ergo. Deinde Trident. addit, Sacerdotes esse medicos, qui curant vulnera, si ab ægroto detegantur: atqui ab ægroto vulnera etiam dubia Medico deteguntur, ut si forte sint, curentur. Denum Trident. dicit, tantum venialia posse citra culpam omitti in confessione: ergo non possunt omitti peccata mortalia dubia. Dicit etiam Trident., reliqua peccata, quæ diligenter cogitanti non occurrunt memoriæ, eadem confessione inclusa esse intelligi: atqui peccata dubia occurrunt aliqua-

tenus memoriæ: ergo peccata oblita tantum, & non dubia intelliguntur inclusa in confessione: unde peccata dubia confitenda sunt.

Ad auctoritatem in contrarium adductam respondent, Tridentinum exigere tantum confessionem peccatorum, quibus meminerit penitens se mortaliter Deum offendisse, quin per hoc excludat peccata dubia; quia etiam peccatorum dubiorum habemus memoriam, non quidem certam, sed dubiam; imo etiam peccata dubia dici possunt esse in conscientia, licet non in scientia; nam conscientia communiter a Doctore dividitur in certam, probabilem, dubiam, & erroneam, ut proinde etiam dubius de mortali dicatur habere conscientiam remorsus, ita ut non possit cum Apostolo dicere: *Nihil mihi conscius sum*: Unde Reverendissimus Candidus Magister Sacri Palatii, ut testatur Dian. part. 9. tract. 3. resol. 6. non permittit imprimi eam opinionem, quæ dicebat peccati dubii confessionem non esse communioni præmittendam: Quod si peccati dubii confessio est præmittenda communioni ex praxi Ecclesiæ, consequenter peccatum dubium est materia necessaria confessionis.

Opponi solet ultimo, praxim hanc Ecclesiæ esse timoratorum, qui sicut libere confitentur venialia, ita libere confitentur peccata dubia: Quod si putent, ex obligatione id fieri, errant, cum a multis Doctorebus, quos citat Caramuel, hac obligatio negetur.

Ad hoc respondent, quod ubi agitur de obligatione alicujus consuetudinis, videndum sit primo, quid communissime censent Doctores; cum autem Doctores ferme omnes usque ad præteritum seculum asseruerint, consuetudinem hanc confitendi mortalia dubia esse obligatoriam, non est recedendum a communi sententia per hoc,

hoc, quod aliqui contrariam sententiam tueantur, ut suæ libertati, & commo-
 dulo consulant; Non ne multi cum Joanne Sanch. negabant esse obligatoriam praxim penitentium respondendi confessario interroganti consuetudinem peccati? Et tamen hanc Ecclesiæ praxim esse juxta obligationem a Christo Domino impositam defini-
 vit jam Innoc. XI. damnando thesim quinquagesimam octavam. Nonne multi ante Trident. negabant, esse obligatoriam consuetudinem præmittendi communioni confessionem mortalium, dicentes, satis esse contritionem; sicut satis est ad administrationem, & susceptionem reliquorum Sacramentorum? Et tamen hoc damnatum est a Trid. sess. 13. cap. 7. Nonne innumeri negabant consuetudinem abstinendi a laïciniis, &c., in quadragesima esse obligatoriam? Et tamen Alexander VII. proscribendo thesim trigessimam secundam definiuit esse obligatoriam.

Deinde, ut dignoscatur, Utrum consuetudo aliqua obliget? videndum, an ea constanter observetur ab omnibus, etiam si difficilis sit, & an timoratis scandalum pariat ejus inobservantia? Quod cum in confessione peccati dubii reperiatur, videtur dicendum, consuetudinem consistendi peccata dubia esse ex obligatione a Christo Domino imposita. Hac de causa P. Matthæus Moya nostræ Societatis, qui fuit a confessionibus Mariæ Annæ Hispaniarum Regina, in selectis quæstionibus de Sacramento penitentia, postquam asseruerit, opinionem se contrariam per triginta annos etiam in scholis docuisse, disp. 1. quæst. 5. hæc habet: Nihilominus re maturius considerata, standum censeo pro contraria, & communi sententia asserente obligationem peccati dubii; ad quam hoc uno efficaci argumento ducor, quia Sacramentum penitentia institui potuit a Christo Domino cum hac obligatio-

ne; Quod autem ita instituerit, suadet communior catholicorum sensus, & traditio a tempore Apostolorum usque ad nostra continuata, ratione cujus velut inconcussum dogma præceptum consistendi peccata dubia, æque ac certa, non tam probarunt, quam supposuerunt Doctores; ut enim ait August. lib. 4. contra Donatistas: *Quod universa tenet Ecclesia, nec Conciliis institutum, sed semper retentum est, non nisi auctoritate apostolica traditum rectissime creditur.* Hactenus Moya. His adde Leandrum, ac Tamburinum ipsum, quamvis pronos in opiniones benigniores, (ut notat Dian. part. 10. tract. 12. resol. 2. pronissimus & ipse in eadem) non aude-
 re negare obligationem hanc ex praxi Ecclesiæ declaratam: Advertitque Tambur. lib. 2. Meth. Confes. cap. 1. §. 4., a Laym., Præposito, Dian., De Lugo omnia alia argumenta obligationem hanc suadentia erudite solvi; Deinde tamen eandem obligationem ab iis asseri unice ex praxi Ecclesiæ, & consensu Doctorum, qui negari nullo pacto potest.

VII. His tamen non obstantibus, puto probabilem esse, ac tutam opinionem contrariam asserentem peccata dubia negative non esse materiam necessariam Sacramenti penitentia, quam sequuntur plurimi Auctores apud Mendo, & Dianam, & alios, videlicet D. Antoninus, Tabien., Paludan., Henriq., Marchant., Joan. Sanch., Con. disp. 7. dub. 8., & alii, quos usque ad viginti duos numerat Caramuel lib. 3. Morais Theologiae disp. 4. Quibus adde Lessium, Sæ. Laym., Præposit., Amicum, Leandr. Haunoldum de Pœnitentia cap. 8. necnon Ferratumum disp. 1. de Scandalo quæst. 77., ubi citat Revisores Societatis Jesu sentientes posse nunc in scholis nostris hanc sententiam per-
 mitti, quam aperte, & ex profecto
 Con.

Con., Marchant., Joseph de Januario, Martinonius, & alii multi scriptores judicant probabilem; quamvis olim secundum nostras regulas permitti non poterat; cum vix reperiretur unus scriptor, qui illam aperte tueretur, ut iidem Revisores apud Tambur. testantur: Nunc tamen, ut notat Dian. loc. laud. in dies magis radices agit.

Ratio autem, quæ probabilem eam reddit, præter auctoritatem extrinsecam, est, quia lex dubia non obligat: quod autem praxis, & consuetudo Ecclesiæ ea sit, ut certos nos reddat de lege a Christo Domino instituta confitendi peccata dubia, tot, ac tanti Doctores omnino negant: ergo cum non simus de hac lege certi, consequens est, quod illa non obligemur; Verum quidem est, posse aliquando praxim Ecclesiæ esse talem, ut ex ea certo dignoscatur lex a Christo Domino instituta; sicut est praxis confitendi mortalia ante susceptionem Eucharistiæ: At quod ita de facto sit praxis Ecclesiæ in casu nostro, nec hæcenus definitum est, nec consensus Doctorum nunc est talis, ut non relinquat nos dubios de tali lege: ergo ea lege non obligamur; quia lex dubia non obligat, & in dubiis melior est conditio possidentis; nec debet quis certo condemnari, aut cogi patissentiam certam confessionis, tantumque onus subire, quantum est naturæ hominum fragili ipsa obligatio confessionis, quando culpa est dubia.

Confirmatur; quia quando quis dubitat, an peccatum sit reservatum, non tenetur adire Superiorem pro absolutione; eo enim ipso non est reservatum; quia possessio stat pro peccante: ergo pariter dubius de peccato non tenetur adire Sacerdotem pro absolutione. Antecedens, quamvis ab aliquibus negetur, communifera tamen admittitur; sive dubium

sit juris, verbi gratia, an abortus sit reservatus; sive dubium sit facti, verbi gratia, an abortus fuerit animatus.

VIII. Neque dicas, praxim Ecclesiæ, & consensum Doctorum per sexdecim sæcula uniformiter existimantium institutum esse a Christo Domino Sacramentum penitentiae cum obligatione confitendi peccata dubia, reddere nos certos de tali lege, & institutione.

Nam quamvis verum sit, quod usque ad præteritum sæculum vix unus auctor reperiat, qui aperte nos deobliget a confitendis peccatis negative dubiis: at non inde id ortum est, quia in sententiam obligantem omnes Scriptores calamo iverint; sed quia ab ea quæstione abstinerunt; cum autem nunc in terminis agitur, & plurimi sententiam deobligantem sequantur, hæc reddita est probabilis.

Adde, antiquos ipsos Auctores, qui diserte quæstionem hanc instituerunt, (ut sunt Paludan., D. Antoninus, Tabien. apud Henr. de Euch. quæst. 45. in Glossa lit. P.) negasse hanc obligationem confitendi peccata negative dubia; & solum hanc obligationem agnovisse relate ad peccata in eo sensu dubia, quatenus non certo, sed probabiliter sunt commissa, quin detur probabilitas, quod non sint commissa. Hæc profecto subjicienda esse clavibus, non est ambigendum; quia in humanis actionibus talis probabilitas est quædam moralis certitudo. Hinc tenemur, verbi gratia, colere tamquam Genitorem Petrum, quamvis non habeatur de hoc nisi consimilis moralis certitudo, quod scilicet rationes prudentes id suadent, quin detur probabilitas ulla in contrarium. In hoc itaque casu peccata dubia confitenda sunt; non vero peccata negative dubia.

Ne-

Neque quicquam evincit argumentum adductum a Thoma Sanchez de contritione, ad quam certo obligamur pro delictis dubiis.

Nam etiam pro delictis dubiis positive obligamur ad contritionem, saltem in articulo mortis, & tamen non inde inferitur, quod peccata positive dubia, seu a quibus per probabiles rationes excusamur, debeamus confiteri: ergo idem dicendum de peccatis dubiis negative: Tenemur enim de illis conteri, ut, si forte sint, deleantur, nec exponamur periculo damnationis aeternae; (sicut etiam tenemur conteri de oblitis, si quae sint) non tenemur autem peccata dubia confiteri; quia de ea lege, ac Christi Domini institutione certi non sumus.

Hinc sequitur, certum de peccato, sed dubium negative, num peccatum commissum fuerit veniale, an mortale? cum plena advertentia, an non? probabiliter non teneri ad confessionem.

IX. Quaritur quarto, an qui certus de peccato commissio dubitat negative, an illud confessus sit, teneatur ad confessionem?

Respondeo, procul dubio teneri, quia possessio in tali casu non stat pro libertate penitentis, sed pro precepto confessionis. Quare sicut qui negative dubitat, an audierit Sacrum, recitarit officium, ad quod tenetur, obligatur audire, ac recitare, nisi per probabiles rationes excusetur; in quo casu dubium non esset negativum, sed positivum: ita in casu nostro: Ratio doctrinae communis est, quia solutio debiti certi probari debet a debitore, ut eximatur ab obligatione solvendi; non enim praesumitur solutio, nisi probetur, ex l. quinquaginta ff. de probat. Atqui penitens dum dubitat de confessione, non potest probare se solvisse debitum: ergo manet obligatus.

Imo addo cum Tambur. in Meth. Confes. cap. 3. §. 3., quod si habeas rationes probabiles tantum, & non certas, quod peccaveris, sed nullam rationem probabilem habeas iudicandi non peccasse, aut te esse confessum, (quod est dubitare negative de confessione) tenearis pariter ad confessionem, quia possessio stat pro precepto confessionis.

X. Quaritur tertio, Utrum peccatum mortale dubium sit materia sufficiens Sacramenti penitentiae?

Respondeo, huic quaestio fieri satis in articulo quarto, ubi de peccato putato, cum eadem sit ratio utriusque.

ARTICULUS III.

De peccato, quod fuit expositum ut dubium, & deinde deprehenditur certum.

- I. *Negant plures Doctores peccatum expositum in confessione ut dubium debere iterum subjici clavibus, si deprehendatur ut certum.*
- II. *Sicut qui confitetur decies circiter peccasse, si deprehendat peccasse undecies, non debet iterum confiteri peccatum undecimum.*
- III. *In praxi tamen opposita sententia videtur amplectenda.*
- IV. *Diversum quippe formatur iudicium de peccato dubio, ac de certo.*
- V. *Plura notantur pro scrupulosis circa peccata dubia.*
- VI. *Qui fatetur decies circiter peccasse, per ly circiter universim quinam numerus denotetur.*

I. **Q**uaritur, an qui confitetur peccatum mortale ut dubium, si deinde deprehendat certo peccasse, teneatur iterum peccatum illud confiteri ut certum?

Plurimi recentiores cum Leandro, Bref.